

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ, ЖУРНАЛІСТИКИ ТА МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА ОЛЕГА МІШУКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
англійської філології та
світової літератури
імені професора Олега
Мішукова
протокол № 2 від 02.09.
2025 р.

Завідувачка кафедри

 Юлія Кіщенко

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Освітня програма «Середня освіта (Мова і література англійська))»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Спеціальність 014.02 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Івано-Франківськ 2025

Опис курсу

Назва освітньої компоненти	ОК 4. Комунікативні стратегії англійської мови
Викладач	Заболотська Ольга Олександрівна
Посилання на сайт	
Контактний телефон, месенджер	0951475273
Email викладача:	ozabolotska@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Понеділок з 13.30 – 15.00

1. Анотація курсу:

Курс «Комунікативні стратегії англійської мови» орієнтовний на поширення знань і вироблення практичних навичок, які є запорукою успішної комунікації. Теорії, що розглядаються, мають безпосереднє практичне застосування – стратегії комунікації, які забезпечують мовцю досягнення його/її комунікативних цілей. Здобувачі – майбутні філологи, викладачі англійської мови і літератури та другої іноземної мови, перекладачі – отримують можливість ознайомитися з базовими знаннями у галузях комунікації і прагматики:

- про типи і компоненти комунікації;
- етнографію комунікації: мовленнєвої спільноти, мовленнєвої ситуації, мовленнєвої події, мовленнєвого акту;
- конвертаційні імплікатури: смисли, закладені мовцем у висловленнях відповідно до певного контексту;
- основи релевантності: вибір того типу висловлення і невербальних стимулів (жестів, міміки, інтонації тощо), які найточніше передають думку мовця і найлегше розшифровуються адресатом;
- знання лінгвістичної ввічливості: вибору мовцем форми висловлення, яка дозволяє зберегти імідж як адресату, так і самому мовцю.

2. Мета та завдання курсу:

Метою курсу «Комунікативні стратегії англійської мови» є:

- наголошення важливості дисциплін, пов'язаних із впливом людини на людину у зв'язку зі зміною системи комунікації з ієрархічної (основним компонентом є наказ, роль отримувача інформації різко знижена) на демократичну (основним компонентом є переконання, споживання інформації переміщується з пасивних на активні позиції);

- аналіз дієвих комунікативних стратегій, що реалізують інтенцію мовця і сприяють досягненню його/її комунікативно-прагматичних цілей;

- розвиток комунікативних компетентностей здобувача.

Вивчаючи курс, здобувачі мають можливість виконати такі **завдання**, як:

- ознайомитися з основними теоріями і концепціями, що відносяться до сфер мовленнєво-мисленнєвої діяльності, обміну інформацією, комунікативної взаємодії;

- визначити способи використання комунікативних стратегій, пов'язаних із цими чинниками; це дозволить мовцю максимально ефективно реалізувати власні комунікативні наміри і досягти мети у процесі спілкування у різних соціальних ситуаціях і середовищах.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у

т.ч. англійською мовою.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до письмової й усної комунікації, що якнайкраще відповідають ситуації професійного і особистісного спілкування засобами англійської та державної мов.

Фахові компетентності:

ФК 3. Здатність формувати в учнів предметні (мовна, мовленнєва, соціокультурна, лінгвокраїнознавча, дискурсивна, стратегічна, методична) компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання англійської мови та світової літератури.

ФК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та англійською мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їх розвитку, сучасних норм їх використання.

ФК 10. Обізнаність в комунікативних стратегіях англійської мови та здатність імплементувати їх в освітній процес та у міжкультурному контексті.

Програмні результати навчання:

ПРН 9. Знання мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку англійської мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті.

ПРН 11. Володіння комунікативною мовленнєвою компетентністю з англійської мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатність удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

Відповідно до програмних результатів навчання, вказаних в освітньо-професійній програмі, визначено **програмні результати навчання освітньої компоненти «ОК 4. Комунікативні стратегії англійської мови»:**

- Уміти засвоювати багатофункціональний комплекс знань, умінь і ставлень, необхідних для особистісної реалізації, розвитку, соціальної інтеграції та працевлаштування;

- Уміти відповідати вимогам професії, що передбачає знання фахової термінології, вміння релевантно використовувати терміни у професійному мовленні, володіння нормами сучасної літературної мови, лінгвістичну освіченість;
- Уміти використовувати іноземну мову у професійній діяльності та ситуаціях соціального спілкування;
- Уміти інтерпретувати, систематизувати, оцінювати і використовувати отриману інформацію для вирішення проблем у процесі навчання та у професійній діяльності;
- Уміти розв'язувати соціальні задачі та практичні проблеми у процесі комунікації з урахуванням норм прагмалінгвістики.
- Знати, яким чином орієнтуватися у предметах базових теорій галузей комунікації й прагматики;
- Знати, як визначити роль компонентів комунікації у конкретній ситуації спілкування і мовленнєвої взаємодії, включаючи міжкультурну комунікацію;
- Уміти аналізувати комунікативні події, комунікативні акти, мовленнєві акти;
- Знати, яким чином висловити думку як експліцитно, так і імпліцитно, використовуючи стратегії дотримання і свідомого порушення максим (правил) принципу мовленнєвої кооперації;
- Уміти розпізнавати комунікативні інтенції (наміри) мовця;
- Розуміти істинний смисл, закладений мовцем у висловленні;
- Уміти вибирати релевантний тип/вид комунікативного акту;
- Уміти застосовувати принципи когнітивної й комунікативної релевантності через стратегії вибору і розпізнання вербальних/невербальних і кодованих/некодованих (помітних для адресата) стимулів;
- Уміти застосовувати принципи лінгвістичної ввічливості через стратегії збереження іміджу мовця і адресата: прийнятності сказаного, мінімізації фактору нав'язування, врахування соціальної дистанції і соціального статусу мовця і адресата;
- Уміти розпізнавати і уникати проявів лінгвістичного сексизму через використання стратегій уникнення сексистського забарвлення дискурсу.

- Знати, яким чином здійснювати самостійний пошук, обробку, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, генерувати нові ідеї для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях.
- Уміти вільно орієнтуватись в інформаційних та Internet джерелах, використовувати у власній професійній діяльності бібліотечні фонди, уміти критично ставитись до отриманої інформації, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіти комп'ютерною та інформаційною культурою.
- Здійснювати результативну діяльність у професійній та/або науковій групі, дотримуватись етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3 кредити / 90 годин		30	60

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
2025-2026 н.р.	I семестр	014.02 Середня освіта	1 магістр	Обов'язкова компонента

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

1. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/>
2. <http://www.cambridgeesol.org/index.html>

3. <http://www.better-english.com>
4. <http://www.multitrans.ru/>
5. http://freebooks.net.ua/audio/foreignlang_audio/page/2/

7. Політика курсу

«Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здійснюється відповідно до «Порядку визнання у Херсонському державному університеті. результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» [www.kspu.edu.ua > Legislation > educationalprocessdocs](http://www.kspu.edu.ua/Legislation/educationalprocessdocs)

Освітня платформа UdeMy <https://ua.udemy.com/course/english-language-conversation-pro/> погоджена колегіальними органами Херсонського державного університету (Вченою радою університету, протокол від вересня 2024 року №_).

Загальна максимальна сума балів за курс дорівнює 100, що є сумою балів за відповіді та виконання практичних завдань на семінарських заняттях (включаючи підсумкову контрольну роботу), частина з яких передбачає самостійне опрацювання матеріалу. Семінарські (практичні) заняття й підготовка до них становлять теми 1 і 2 відповідно; за них здобувач отримує максимум 60 балів. Екзамен і підготовка до нього становить тему 3; максимальна оцінка на екзамені – 40 балів, що в сумі з темами складає 100 балів. При виставленні підсумкового рейтингового балу обов'язково враховується присутність здобувача на заняттях, активність під час практичного заняття.

Наголошується на недопустимості:

- пропусків занять без поважної причини (хвороба, виняткові сімейні обставини);
- користування мобільним телефоном, іншими електронними чи паперовими джерелами/носіями інформації на заняттях і на екзамені;
- списування, підказок на заняттях і на екзамені;
- плагіату.

Якщо сумарна рейтингова оцінка за відповіді на заняттях, включаючи контрольну роботу, і на екзамені становить менше 50 балів (49 і нижче), екзамен вважається не зарахованим. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується правом на повторний допуск до складання екзамену (відомість № 2) за умови відвідання консультацій викладача, що передбачає перескладання пропущених тем і виконання індивідуальних завдань.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години (вказується відповідно до розкладу навчальних занять)	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та самостійної роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
МОДУЛЬ 1. Основні комунікативні стратегії спілкування англійською мовою.					
Тиждень А, Б, А https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx	Тема 1. <i>Work and study. People and relationship.</i> 1. At work. Business. 2. Education: debates and issues. 3. Talking about yourself. 4. Relationship.. Passions. Feelings. Observing others.	практичне заняття бгод., самостійна робота 10 год.	1-23, 3	Doing exercises from the textbook (3). Units 7-20, pp. 32-59. Make a report about your favorite profession Make video about your family's attitude to you Speak about your friends and relatives' characters	 4 4 4

Тижень Б, А, Б, https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx	Тема 2. <i>Leisure and lifestyle.</i> 1. Free time. 2. Clothes and fashion. Homestyles. Lifestyles. We are what we eat. 3. Socializing and networking.	практичне заняття 6 год., самостійна робота 10 год.	1, 3, 4, 5, 6, 7, 9	Doing exercises from the textbook (3). Units 21-38, pp. 60-95. Make a presentation of your fashion style	4 4
	Тема 3. <i>Tourism. Environment and conservation.</i> 1. Travel and accomodation. Tourism. 2. Describing the world.. 3. Environment and conservation.			Make a presentation of one of types of tourism Write essay about your perception of this world Make a poster about environment preservation	4 4 4
Тиждень А, Б, А https://www.kspu.edu/Ed	Тема 4. <i>The media.</i>				

ucation/Shedule.aspx	<i>Health. Technology.</i> 1. The media: print, internet and e-mail. 2. Advertising. The news. 4. Health and illness. Diet, sport, fitness.	практичне заняття 6 год., самостійна робота 10 год.		Doing exercises from the textbook (3) Units 51-54 p.p.120-126 Create your own TV or radio program Make presentation of one of innovation in medicine.	4 4
Тиждень А, Б, https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx	Тема 5. Technology. 1. New technologies in education and industry. 2. Basic concepts: time, space, motion, manner. 3. Functional vocabulary. Idioms and phrasal verbs. Aspects of variation.	практичне заняття 2 год., самостійна робота 10 годин.	2, 3, 9, 12	Doing exercises from the textbook (3). Units 55-61, pp. 120-141. Make a report about new technologies for studying English	4
Тиждень А, Б, https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx	Тема 6. Lexical strategies for speaking 1. Doing individual practical tasks. 2. Your own strategies	практичне заняття 4 год., самостійна робота 10 год.	3, 4, 9, 13	Doing exercises from the textbook (3). Units 62-100, pp. 142-219. Write essay about events in your life. that caused you angry	3

kspu.edu/Education/Schedule.aspx	of speaking	робота 10 год	Write an article, using expression of permission and prohibition	3
Тиждень А, Б, https://www.kspu.edu/Education/Schedule.aspx			Неформальна освіта: - форма звіту – сертифікат . пропонується курс «300 phrasal verbs and Spoken English vocabulary: 4 conversation», що здобувачі повинні пройти на платформі (Udemy) за посиланням https://ua.udemy.com/course/english-language-conversation-pro/ . Кількість годин – 3 години	10

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

9.1. Модуль 1. Основні комунікативні стратегії спілкування англійською мовою.

Загальна система оцінювання курсу

Оцінювання курсу регламентується критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів, прийнятими в університеті.

Передбачена можливість визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, відповідно до Порядку визнання у Херсонському державному університеті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: <https://www.kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs.aspx> . Здобувачі, які брали участь у неформальній та інформальній освіті можуть отримати максимально 10 балів.

Екзамен вважається зарахованим, якщо сумарна оцінка за відповіді (усні та письмові) на практичних заняттях і на екзамені становить не менше 60 балів.

Семінарські заняття

Оцінюється відвідування усіх практичних (семінарських) занять, включаючи підсумкову контрольну роботу. Відповіді оцінюються за п'ятибальною шкалою. Максимальна кількість балів становить 60 (розраховується як середнє арифметичне усіх занять із ваговим коефіцієнтом 2).

Положення про екзамен

При розрахунку підсумкового рейтингового балу враховуються: а) навчальні досягнення студентів – максимум 60 балів, набраних за аудиторну і самостійну роботу на практичних (семінарських) заняттях, б) відповіді на екзамені – максимум 40 балів. Сумарна максимальна оцінка дорівнює 100 балам.

9.3. Критерії оцінювання за підсумковою формою контролю.

«відмінно 90-100 балів, А» – при наявності до 5 % помилок при викладі матеріалу; «добре 82-89 балів, В» – при наявності до 10 % помилок при викладі матеріалу; «добре 74-81 бал, С» – до 20 % помилок при викладі матеріалу; «задовільно 64-73 бали, Д» – до 35 % помилок при викладі матеріалу; «задовільно 60-63 балів, Е» – 50 % помилок при викладі матеріалу; «незадовільно 1-59 балів, FХ» – більш 50 % помилок.

Система оцінювання та вимоги

№	Види навчальної діяльності (робіт)	Сума балів за семестр
Модуль 1		
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)		

1.	Аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі)		
	-активна робота на практичному (семінарському) занятті	50	50
	- виконання індивідуального (самостійного) завдання	10	10
	- підсумковий контроль (екзамен)	40	40
2.	Підсумкове оцінювання	-	100
3.	Кількість годин	Практичні заняття — 34 год., Самостійна робота — 71 год.,	

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

1. Antonia Clare, J.J. Wilson. 2016. Speakout. 2nd ed. Harlow, Essex: Pearson Education Limited.
2. Hatim B., Munday J. Translation: an Advanced Resource Book. Routledge, 2004.
3. McCarthy M. English Vocabulary in Use. Advanced. - Cambridge: Cambridge University Press, 2007.
4. Samuelsson-Brown J. A Practical Guide for Translators. Multilingual Matters Ltd, 2004.
5. Taylor, P.J.W. (ed). 1992. Modern Short Stories: Oxford: Oxford University Press.
6. Wallace and Mary Stegner (eds.) Great American Short Stories. New York: Dell Publishing, 1985.
7. Frank O'Connor. 1981. Collected Short Stories. New York: Vintage Books.
8. Ray Bradbury. A Sound of Thunder. Available at http://www.rosaryhs.com/s/1514/images/editor_documents/academics/2017-18/a-sound-ofthunder.pdf?sessionid

Допоміжна

9. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Академія, 2004. 342 с.
10. Crystal, D. The Cambridge encyclopedia of English. 2nd edn. Cambridge: CUP, 2003. 480 p.
11. Grundy, P. Doing pragmatics. 3rd edn. London: Hodder Education, 2008. 315 p.

12. Huang, Y. Pragmatics. Oxford: OUP, 2008. 346 p.
13. Levinson, S.C. Pragmatics. Cambridge: CUP, 1989. 420 p.
- Davis, S. (ed.). Pragmatics: A reader. New York: OUP, 1991. 595 p.
14. Conversational Implicatures. In LX 502 – Semantics. I Oct 2, 2008. 1.
15. Gabriel, U., Gygas, P., Kuhn, E. Neutralising linguistic sexism: Promising, but cumbersome? 31 p.
16. Kulchytska, O. Living language. Жива мова: навчальний посібник . 2-е вид. випр. і доп. ІваноФранківськ: НАІР, 2015. 152 с. (англ. мовою).
17. Redmond, M. V. Face and Politeness Theories.
18. Smith, P. W. H. Speech act theory, discourse structure and indirect speech acts. The University of Leeds, 1991. 237 p.
19. Widdowson, H. G. Text, context, pretext: Critical issues in discourse analysis. Malden, MA /Oxford, UK / Carlton, VIC, Australia: Blackwell Publishing, 2004. 185 p.
20. Wilson, D. & Sperber, D. Relevance Theory.

Інтернет-ресурси

21. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/>
22. <http://www.cambridgeesol.org/index.html>
23. <http://www.better-english.com>
24. Освітні платформи, що рекомендовані МОН України: <https://ua.udemy.com/course/english-language-conversation-pro/>
25. Освітні платформи, що рекомендовані МОН України: <https://www.udemy.com/course/300-phrasal-verbs/>